

található: I. Lipót leirata Árva megyének. A leirat előzménye, hogy 1701. április 28-án Rákóczit lefogták a nagysárosi kastélyban, a császárvárosba hurcolták, és a jól ismert recept szerint valamiféle felségárulási pert akartak előkészíteni ellene. Jellemző módon ugyanabban a bécsújhelyi toronyszobában tartották fogva, ahol évtizedekkel korábban nagyapja, Zrínyi Péter töltötte napjait 1671. április 30-án történt kivégzése előtt... Ám bármely kitalált történetnél kalandosabb körülmények között az angol uralkodó, Orániai Vilmos, a porosz király és a jezsuita rend segítségével, valamint felesége szervezésében Rákóczi 1701. november 7-én megszökött a bécsújhelyi börtönből, és Lengyelországba ment. A tárlóban látható Lipót császár-féle leirat kelte 1701. november 24., tárgya pedig, hogy a szökött Rákóczi fejére hat ezer forint vérdíjat tűz ki. A kiállítás fő látnivalója azonban egy igazi ritkaság, a Nógrád megyei Szécsényben 1705 szeptemberében tartott országgyűlés *Instrumentum Confoederationis Inclytorum*... kezdetű pergamen okirata — ezen az országgyűlésen határoztak a „Szövetkezett Rendek” II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelemmé (*dux*)választásáról.

A most rivaldafénybe került történelmi kincsek, Rákóczi-ereklyék a kiállítás bezárása után ismét a zárt raktárakban lesznek ugyan elhelyezve, ám a tervek szerint a tárgyakról készített felvételeket hamarosan viszontláthatjuk az Akadémiai Könyvtár honlapján. Megjegyzendő, hogy a szécsényi országgyűlés pátensét már 2001-ben kitettük a hálózatra a *Képes körséta a könyvtárban* c. képösszeállításban – elérhető az MTA Könyvtára honlapján, a *Digitális gyűjtemény* menüpont alatt: http://w3.mtak.hu/www_root/000000/fotok/rak.html

Bánhegyi Zsolt

Uram ISTEN, igazságnak kút-feje, és kegyelmességnek ki-merithetetlen forrása! ki a' te parancsolatidnak ófvényétül el-tévelyedet népedit, szolgálatnak igájával meg-szoktad büntetni, hogy meg-törven az ő nyakának keménységét, minekutánna hozzád folyamodik, a' mint büntetésben igazságodat, úgy a' te engedelmségedben ésmértefséged-meg véle való kegyelmességedet.

A paksi Pákolitz István Városi Könyvtár konferenciái

A Pákolitz István Városi Könyvtár és az önkormányzat október 7-én Deák-émlékkonferenciát rendezett a városháza nagytermében.

A polgármesteri köszöntő után *Katona Tamás* történész Deák Ferenc és kora címmel tartott előadást. *Szilágyi Márton* irodalomtörténész Deák Ferenc irodalmi kapcsolatait tekintette át. *Banner Zoltán* művészettörténész a nemzeti művészet legfontosabb alkotásait mutatta be, *Cserna Anna*, a megyei levéltár főlevéltárosa Deák Ferenc tolnai és paksi kapcsolatairól számolt be.

A konferencia után került sor a polgármesteri hivatal előtt *Gaál Tamás* szobrászművész Deák-szobrának avatására. Avatóbeszédet *Katona Tamás* mondott, a szobrot *Kovácsné Szabó Csilla*, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Művészeti Főosztálya képzőművészeti osztályának vezetője leplezte le.

A rendezvényen versmondóként közreműködött *Urbán Beáta*, a Deák iskola jelenlegi és *Vidákovics Sámuel*, az iskola egykori tanulója.

Október 13-án ünnepelte fennállásának ötvenedik évfordulóját a Pákolitz István Városi Könyvtár. *Dr. Gerő Gyula*, a Könyvtáros nyugalmazott főszerkesztője pillantott vissza előadásában a járási könyvtárak alapítására, *Herczeg Ágnes*, a paksi könyvtár nyugalmazott igazgatója az általa vezetett intézmény történetére emlékezett.

Együtt a könyvtár régi és mostani munkatársai

Széles Klára és Pákolitz István özvegye a konferencia vendégeivel

Deák Ferenc szobra

Elekes Eduárdné, az Illyés Gyula Megyei Könyvtár igazgatója Illyés Gyula-émlékplakettet adott át Bézi Sándornénak, a paksi könyvtár munkatársának.

Hajnal Jenő, a zentai Thurzó Lajos Művelődési Központ és Könyvtár igazgatója dolgozatát a szerző távollétében Babi Csaba, a bácstopolyai könyvtár főkönyvtárosa olvasta fel.

Pákolitz István költői munkásságát Tüskés Tibor irodalomtörténész, szerkesztő méltatta. A könyvtár jubileumi kiadványát, a Kézírást Széles Klára irodalomtörténész mutatta be.

Gutai István

Kiállítás az Egyetemi Könyvtárban

2003. november 18-án az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtárban Koncz Erika, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának helyettes államtitkára és dr. Klinghammer István rektor nyitja meg a könyvtár újonnan kialakított XVI–XVII. századi különgyűjteményét.

A közel 450 éves Egyetemi Könyvtár, amelynek gyűjteménye idősebb, mint az ország legrégebb, folyamatosan működő egyeteme, 1561-től számítja történetét, amikor Nagyszombat városában az első hazai jezsuita rendház s annak könyvtára megalakult.

Az egyetem 1635-ben jött létre Nagyszombatban, majd az intézmény és könyvtára 1777-ben Budapestre költözött. A nagyszombati egyetem működése során egy olyan egységes szerkezetű és európai mértékkel is különleges értékű különgyűjtemény született, amely ma a magyar kulturális örökség fontos részét alkotja. A könyvtárban 168 kódex, 1150 kötet ősnyomtatvány, mintegy 9400 XVI. századi antikva és tízezer XVII. századi nyomtatvány található.

Az elmúlt három évben a könyvtár munkatársai hosszas munkával válogatták ki a XVI. és XVII. századi köteteket, amelyek most értéküknek megfelelő új elhelyezést nyertek. Elkészült a XVI. századi antikvák számítógépes nyilvántartása, így ez a gyűjtemény, amely e korszakból a második legnagyobb az országban, ma már a legkorszerűbb módszerekkel kutatható.

A megnyitón dr. Szögi László főigazgató beszél a könyvtár nemzeti kulturális feladatairól és dr. Monok István, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója tart előadást *A könyvtári múzeum* címmel.

A gyűjtemények megnyitásával egy időben az Egyetemi Könyvtár kiállítótermében a XVI. századi gyűjtemény legértékesebb darabjaiból nyílik kiállítás, amely 2003. december 12-éig tekinthető meg (hétfőtől péntekig 9 és 17 óra között).

A megnyitón az egyetem és a könyvtár vezetése felhívással fordul az egyetem tanáraihoz és volt hallgatóihoz, hogy segítsék a nagy értékű gyűjtemény egyes kötetének restaurálását, javítását, értékükhöz méltó állapotba hozatalát.

Dr. Szögi László
főigazgató